

TITULO SUPERIOR EN CONSERVACIÓN E RESTAURACIÓN DE BENS CULTURAIS

Escola Superior de Conservación e Restauración de BBCC de Galicia

Principios de conservación preventiva II

Departamento: Principios de conservación e restauración de bens culturais

Formación básica	Curso: 1º	2º Cuadrimestre	3 ECTS
------------------	-----------	-----------------	--------

Teórica

Profesora: Susana Ara Poceiro

susanaara@edu.xunta.gal

Horario: 2 horas semanais

DESCRIPCIÓN DA MATERIA

Instrumentos e métodos de avaliación e control dos factores ambientais (iluminación, climatoloxía, contaminación...). Recomendacións sobre conservación preventiva: documentos.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos
T11	Desenvolver na práctica laboral unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara a diversidade.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance con responsabilidade cara ao patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos e a súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X3	Recoñecer e identificar as alteracións do ben cultural e as causas de seu deterioro para avaliar o estado de conservación.
X5	Determinar os criterios de intervención e decidir o tratamento de prevención, conservación e/ou restauración máis axeitado
X6	Acadar coñecementos críticos sobre a metodoloxía, estratexias de actuación, tratamentos e emprego de materiais para a conservación e restauración.
X7	Deseñar sistemas e tratamentos de conservación e restauración
X9	Coñecer e aplicar a deontoloxía profesional e a normativa relativa aos bens culturais e a súa

	conservación e restauración.
X11	Acadar a capacidade de colaborar e traballar en equipo con outros profesionais, establecendo os mecanismos axeitados de comprensión e diálogo interdisciplinario.
X16	Avaliar a eficacia dos tratamentos realizados.
X17	Determinar e aplicar as condicións axeitadas para a conservación preventiva do ben cultural “in situ”, durante a exposición, almacenaxe, transporte ou depósito.
X18	Documentar calquera dato derivado do estudo e proceso dos tratamentos de conservación e restauración que contribúa a facilitar a comprensión e coñecemento do ben cultural.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA MATERIA

Coñecer a terminoloxía e os principios fundamentais da conservación preventiva.
Acadar unha base de coñecementos legais, técnicos e administrativos relacionados coa conservación preventiva.
Comprender a influencia da diversidade da natureza das coleccións para a súa preservación.
Coñecer os riscos que corren as coleccións.
Acadar unha habilidade para manexar fontes de información.
Comprender a importancia do traballo en equipo.

UNIDADES DIDÁCTICAS		
Unidades	Subtemas	% no total da materia
1.- Axentes de deterioro ambientais (físico – químico): - Humidade.	0.- Introducción 1.- Humidade relativa 1.1.- Definicións 1.2.-Deterioro por humidade relativa “incorrecta” e as coleccións máis vulnerables 1.3.- Fontes de humidade relativa “incorrecta” 1.4.- Control da humidade relativa incorrecta 1.5.- Control en termos de estratexias xerais e índices obxectivos	20%
2.- Axentes de deterioro ambientais (físico – químico): - Temperatura	2.- Temperatura 2.1.- Definición de Temperatura “Incorrecta” 2.2.-Persoas, Enerxía, o Ambiente e a sostenibilidade 2.3.-Deterioro por Temperatura Incorrecta e as coleccións máis vulnerables	20%

	2.4.-Fontes de Temperatura “Incorrecta” 2.5.-Control da Temperatura Incorrecta 2.6.-Conclusións	
3.- Axentes de deterioro ambientais (físico – químico): - Iluminación	3.1.- Introducción. Conceptos previos 3.2.- Luz visible, radiación UV e IR 3.3.- Fontes de luz visible, radiación UV e IR 3.4.- Deterioro por luz visible, radiación UV e IR 3.5.- Control da luz; UV e IR 3.6.-Conclusións	25%
4.- Contaminantes. Contaminación atmosférica.	4.1.- Contaminantes 4.2.- Contaminantes transportados por el aire (tamén “aertransportados”) 4.3.- Estratexias de control para os contaminantes transportados polo aire. 4.4.- Estratexias de control para diversos grados de preservación. 4.5.- Contaminantes transferidos por contacto. 4.6.- Estratexias de control 4.7.- Contaminantes intrínsecos	25%
5.-Proxecto do plan integral de Cons. Prev.	4-1-Proxecto do plan de Conservación Preventiva: observación diagnóstico e proposta.	10%

PLANIFICACIÓN DOCENTE

Metodoloxías	Horas aula	Horas fóra	Total
Sesión maxistral	30		30
Estudo autónomo		25	25
Traballo tutelado. Estudos de caso, debates e outras actividades.	6	14	20
Total	36	39	75

METODOLOXÍA DOCENTE

Metodoloxía	Descrición
Sesión maxistral.	Exposición das bases teóricas da materia, sobre as que construír o traballo autónomo, utilizando as sesión maxistras e outras ferramentas aportadas.
Traballo tutelado. Estudos de caso, debates e outras actividades.	Actividades de aplicación dos coñecementos e resolución de problemas e exercicios.

SISTEMAS DE AVALIACIÓN		
Método	Criterios	% avaliación
Probas escritas	- Cualificación das probas	90%
Traballo tutelado. Estudos de caso, debates e outras actividades.	- Avaliación continua a través do seguimento do traballo. Valórase seguimento, participación, asistencia e interese.	10%
Total		100 %
<p align="center">OUTROS COMENTARIOS A AVALIACIÓN E MEDIDAS DE RECUPERACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> • A asistencia considérase obrigatoria. • Avaliarase de forma continua o progreso do proceso de aprendizaxe. • Aqueles que, por non asistiren, perdan o dereito á avaliación continua deberán en calquera caso presentar os traballos individuais propostos ó longo do curso. • De cara á avaliación extraordinaria proxectaranse nas titorías didácticas os procedementos de recuperación previos, alternativos ou complementarios á proba escrita, a realizar no mes de Xullo 		
ATENCIÓN PERSONALIZADA		
Ofrecerase atención personalizada ao alumnado durante todo o curso. As titorías docente terán un horario específico establecido para esta finalidade.		

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA
<ul style="list-style-type: none"> • AA.VV. <u>Conservación preventiva y procedimientos en exposiciones temporales</u>. Grupo español del IIC, ICOM-Ce y Mº de Cultura, Madrid, 2008. • AA.VV. <u>Criterios para la elaboración del Plan Museológico</u>. Ministerio de Cultura, Madrid, 2005. • AA.VV. <u>Guía para un plan de colecciones ante emergencias</u>. Ministerio de Cultura, Madrid, 2009. • BAGLIONI, RANIERO/ LOSADA, JOSÉ Mª: <u>Hacia una estrategia europea de conservación preventiva</u>, en "P.H. Boletín del Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico", n. 33, diciembre, 2000, pp. 87-91. • BLANCHEGORGE, ERIC: <u>La conservación preventiva cotidiana: el Museo Antoine Vivenel de Compiègne</u>, en Rev. "Museum", nº 201, 1999-1, pp. 16-21. • HEREDIA MUNDET, MARÍA: <u>Conservación preventiva. Como abordarla en grandes y pequeños espacios</u>, en Revista Restauración & Rehabilitación, nº 36, enero 2000, pp. 70-75.